

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤဂွံဝိခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယါခိၣ်ဒုသဝီပုၤ

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်

လၢယုၤလံ ၃၁ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 23-118+49-D1

ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ် - SAC ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်လၢသဝီတဖၣ်အပူၤအယိကဲ ထီၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤ (၁၉) ဂၤ ဒီးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဟးဂူၢ်ဟးဂီၤဒီး SAC ခးသံဝဲသဝီဖိလၢအဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်မၤစၢၤတၢ်မဲၤ ကြၢ်တုၤကီၢ်ဆၣ် (လၢယုၤန့ၣ်အါရံၤ ဒီးလၢမးရှး ၂၀၂၃ နံၣ်).

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ် တဘျီအံၤပာ်ဖျါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်အသးဖဲ ကြၢ်တုၤကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလၢယုၤန့ၣ်အါရံၤ ဒီးလၢမးရှး ၂၀၂၃ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယုၤန့ၣ်အါရံၤ ၂၁ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, SAC သးတဖၣ် ခးလီၤနီၤစီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူသဝီပုၤ, ဖဲ ကြၢ်တုၤကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်ပုၤ ဒီးသဝီဖိဘၣ်ဒိဝဲ (၂) ဂၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရှး ၂၅ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, ကညီဒီကလုာ်တၢ် ထူၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) ဒီး ကမ္ဘာ်တၢ်ဒိသဒးမ့ၢ်ဒိၣ် (PDF) ထီၣ်ခးဝဲ ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပုၤဒီးကဲကရၢ (SAC) ပၤကီၢ်ရှု ဖဲကြၢ်တုၤဂ့ၢ်ပုၤ ဒီး SAC ပၤကီၢ်သး ဒီး SAC ခိၣ်ချ့သးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ်-(၅၄၆), သးဖိတဖၣ် ခးလီၤနီၤစီၤဝဲကျိဖးဒိၣ် (၁၂၀ မမ) ဆူ ကြၢ်တုၤ ကီၢ်ဆၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖိသုာ်ပိာ်ခွါလၢအသးနံၣ်အိၣ် (၁၅) နံၣ်တၢ် ဘၣ်သံဝဲဒီးကျိဖးဒိၣ်ဖဲ ရှ---သဝီ, ကီးဝုာ်လဲၤကရူာ်, ကြၢ်တုၤကီၢ်ဆၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချ့လၢအလီၤတံာ်လၢကြၢ်တုၤဂ့ၢ်ပုၤတဖၣ် ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲကမ္ဘာ်ဖိအဟံၣ် (၃၉) ဖျါဒီးဘၣ် ဒိဝဲကမ္ဘာ်ဖိ (၁၆) ဂၤ, ပုၤဃုာ်ဒီးဖိသုာ် (၂) ဂၤန့ၣ်လီၤ. တနံၤဃီအတီၢ်ပူၤ ဖဲ ဂီၤစီ ၈၃၀ မံးနံးအဆၢကတီၢ်, SAC သးဖိ ခးသံဝဲ ဒၣ် စီၤ အ---ဖဲလၢအဝဲလဲၤဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲထံအိၣ်ဆူကမ္ဘာ်ဖိလၢအအိၣ်ကတၢ်ထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ပုၤ ဖဲတၢ်ဒုး ဒီးတၢ်ခးလီၤကျိဖး ဒိၣ်ကဲထီၣ်ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရှး ၂၆ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, SAC သးတဖၣ်အံၤ ခးလီၤနီၤစီၤကဒီးဝဲကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူ ကြၢ်တုၤဂ့ၢ်ပုၤ ဒီးဘၣ်သံဝဲဒၣ်ပိာ်မုာ်လၢအသးနံၣ်အိၣ် (၆၇) နံၣ်တၢ်လၢအမံၤမ့ၢ်ဝဲ နီၣ် ဘ---န့ၣ်လီၤ.¹

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ဖဲ လၢဖုၤတြၢ်အါရံၤ ဒီး လၢအုၤဖျါ ၂၀၂၃ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆူၤ ဟ့ၣ်ထီၣ်အိၣ် လၢ လီၤကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်တၢ်ဖဲ ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ် အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၣ် လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ် ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤ ဘၢအိၣ်လၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရှဲပုၤအထီၣ်အိၣ် ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရှဲထီၣ်တၢ် ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၃ နံၣ်- SAC ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အဃိ ကမျါၣ်ဖိတဖၣ်တၢ်သံတၢ်ပုၤ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ထီၣ်ဖဲ ကြိၣ်တု ကီၢ်ဆၣ်ပူၤ.

ဖဲလါယနူၤအါရံၤ ၂၀ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, ကဘၣ်ဖဲဖးဖီမ့ၢ် ၁၂ န့ၣ်ရံၢ်အဆၢကတီၢ်, ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးကီၣ်ကးကရၢ (SAC) ဒိၣ် သးရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်-(၉၇), ဒီး စုကဝဲဒိၣ် နီၣ်ဂံၢ်-(၃၂၁), အိၣ်လၢ သးပၤဆုၢ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ်-(၁၂) စုဒုၣ်တီၤဖီလၢ, သးဖိ တဖၣ် ခးလီၤနီၣ်ကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူ ယ---သဝီပူၤ, ရီၢ်ကဲကရူၢ်, ကြိၣ်တုကီၢ်ဆၣ်ပူၤ ဒီးဘၣ်ဒိဝဲဒိၣ်သဝီဖိ (၂)ဂၤန့ၣ်လီၤ. စီၤ ဆ---(၁၉ နံၣ်) အခိၣ်ဘၣ်ဒိဝဲ ဒီး အူ ဒ---(၈၇နံၣ်) စ့ၢ်ကီၢ်အခိၣ်ဘၣ်ဒိဝဲဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ အူ အဘ---န့ၣ်အခိၣ်ဘၣ်ဒိဝဲ နးနးကလဲၣ်လၢကျိဖးဒိၣ်က့အဃိ, ဘၣ်တၢ်လဲၤဆုၢ်အိၣ်ဆူ အအ---တၢ်ဆါဟံၣ်, ဝၣ်ကးကရူၢ်, ကြိၣ်တုကီၢ်ဆၣ်ပူၤလၢတၢ်ကူ စါယါ ဘျါအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လါမးရှး ၂၀၂၃ နံၣ် - SAC ခးလီၤကျိဖးဒိၣ် ဒီး မၤသံမၤဝီၣ်တၢ်ဖဲကြိၣ်တုကီၢ်ဆၣ်ပူၤ.

ဖဲလါမးရှး ၂၅ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, ကညီၣ်ဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) ဒီး ကမျါၣ်တၢ်ဒီသဒါသးမ့ၢ်ဒိၣ် (PDF) သးဟံၣ်ဖျိထီၣ်ခးဝဲ SAC ပၤကီၢ်ရူၣ်ဖဲ ကြိၣ်တုဝုၤပူၤ, ကြိၣ်တုကီၢ်ဆၣ်, ဒူပုၤယၢ်ကီၢ်ရူၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဒ်အံၤ အဃိ ကမျါၣ် ဖိတဖၣ်ဟးထီၣ်လၢတၢ်ချါတဘျီဘၣ်ဒိဝဲ ဒီး အိၣ်ကတၢ်ထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲဂီၤခီ ဂး၃၀ မံးနံး အခိၣ်အဃါဆၢကတီၢ်, SAC ဒိၣ်ချ့သးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ်-(၅၄၆), အိၣ်လၢ သးပၤဆုၢ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ် ဂံၢ် -(၁၂) စုဒုၣ်တီၤဖီလၢ, အသးဖိလၢအိၣ်ဖဲ ကိုကလုာ်သးကလၢတဖၣ် ခးလီၤနီၣ်ကျိဖးဒိၣ် (၁၂၀ မမ) ဆူသဝီပူၤ ဒီးကျိဖး ဒိၣ်ချ့တနီၤလီၤတၢ်ဝဲလၢ ရှ---သဝီ, ကီၢ်ဝဲလဲၤကရူၢ်, ကြိၣ်တုကီၢ်ဆၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ, ဖိသ့ၣ်ပိာ် ခွါ (၁၅) နံၣ်, လၢအမံၤမ့ၢ်ဝဲ စီၤ ဃ---အကီၢ်ဘိဘၣ်ဒိဝဲဒီးကျိဖးဒိၣ်က့ဒီးအဝဲသံဝဲဒိၣ်တဘျီယီန့ၣ်လီၤ.

ဖဲဂီၤခီ ဓး၃၀ မံးနံး ဆၢကတီၢ်, ကမျါၣ်ဖိလၢအမံၤမ့ၢ်ဝဲ စီၤ အ---(၂၃နံၣ်), လၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်မၤစၢၤတၢ်အပူၤ အဝဲလဲၤဟ့ၣ် နီၤ လီၤဝဲထံအိၣ်ဆူကမျါၣ်ဖိလၢအိၣ်ကတၢ်ထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ပူၤတဖၣ်ဖဲပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲလဲၤဟ့ၣ်နီၤလီၤထံအိၣ်ဆူကမျါၣ် ဖိလၢအိၣ်ကတၢ်ထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ပူၤတဖၣ်အဆၢကတီၢ်, SAC သးဖိတဂၤ ခးအီၤဒီးအဝဲသံဝဲဒိၣ်တဘျီယီန့ၣ်လီၤ.

ဒီဖျါလၢပုၤထီၣ်ခးဝဲ SAC ပၤကီၢ်ရူၣ်အဃိ, SAC ဒိၣ်ချ့သးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ်-(၅၄၆), အိၣ်လၢ သးပၤဆုၢ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ်-(၁၂) စုဒုၣ်တီၤဖီလၢ, အသးဖိလၢအိၣ်ဖဲ ကိုကလုာ်သးကလၢတဖၣ်, ခးစၢၤန့ၣ်ကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူကြိၣ်တုကီၢ်ဆၣ်ပူၤ ဒ်သီးက ခိၣ်ဆၢထီၣ်ဒါဝဲ KNLA ဒီး PDF သးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ, ကမျါၣ်ဖိဟံၣ်ဟးဂီၤ (၃၉) ဖျါ, ဒီးက မျါၣ်ဖိအိၣ်လၢပုၤတဖၣ် ဘၣ်ဒိဝဲဒီးကျိဖးဒိၣ်က့တဘျီဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢကဝီဒုနီၣ်ဂံၢ်-(၂), ကြိၣ်တုဝုၤ, ကြိၣ်တုကီၢ်ဆၣ်ပူၤ, ကမျါၣ်ဖိဘၣ်ဒိဝဲလၢကျိဖးဒိၣ်က့တဖၣ်အိၣ်ဝဲ (၆) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ဂံၢ်	မံၤ	သးနံၣ်	တၢ်ကူစါယါဘျါ
၁	အူ ဘအ---	၄၄ နံၣ်	သၤယၤကီၢ်, ကိုၤဒိတၢ်ဆါဟံၣ်
၂	ဒီၤ ဂ---	၄၀ နံၣ်	သၤယၤကီၢ်, ကိုၤဒိတၢ်ဆါဟံၣ်
၃	မိၤ ဟ---	၅ နံၣ်	သၤယၤကီၢ်, ကိုၤဒိတၢ်ဆါဟံၣ်
၄	အူ ဇ---	၆၅ နံၣ်	သၤယၤကီၢ်, ကိုၤဒိတၢ်ဆါဟံၣ်
၅	အူ သ---	၅၅ နံၣ်	ကွဲၣ်သ့ၣ်တီၤကလုာ်တၢ်ဆါဟံၣ်

၆	က---	၄၀ နံၣ်	ကါနါတီၤကလုတၢ်ဆါဟံၣ်
---	------	---------	---------------------

လၢကဝီဒုနီၣ်ဂံၢ်-(၃), ကြၢ်တုၣ်ဝှံ, ကြၢ်တုၣ်ကီၢ်ဆၢပူၤ, ကမ့ၢ်ဖိဘၣ်ဒိဝဲလၢကျိဖးဒိၣ်က့တဖၣ်အိၣ်ဝဲ (၁) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ဂံၢ်	မံၤ	သးနံၣ်	တၢ်ကူစါယါဘျါ
၁	လ---	၄၀ နံၣ်	တီၤကလုတၢ်ဆါဟံၣ်

လၢကဝီဒုနီၣ်ဂံၢ်-(၄), ကြၢ်တုၣ်ဝှံ, ကြၢ်တုၣ်ကီၢ်ဆၢပူၤ, ကမ့ၢ်ဖိဘၣ်ဒိဝဲလၢကျိဖးဒိၣ်က့တဖၣ်အိၣ်ဝဲ (၉) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

နီၣ်ဂံၢ်	မံၤ	သးနံၣ်	တၢ်ကူစါယါဘျါ
၁	အူ မ---	၆၅ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကလုတၢ်ဆါဟံၣ်
၂	ဒီၤ န---	၆၀ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကယုၤစ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
၃	မိၤ ဝ---	၆ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကယုၤစ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
၄	မၣ် ပ---	၄၈ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကယုၤစ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
၅	ကီၤ ခ---	၃၅ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကယုၤစ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
၆	အူ ရ---	၅၄ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကယုၤစ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
၇	မိၤ စ---	၄၅ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကယုၤစ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
၈	မိၤ တ---	၉၂ နံၣ်	ဖၣ်အၣ်တီၤကယုၤစ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်
၉	အူ ဖ---	၅၀ နံၣ်	မိၣ်လမ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်

ဖဲလါမးရှး ၂၆ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, ကဘၣ်ဖဲ ဂီၤခီ ၁၀နံၣ်ရံၣ်ဆၢကတီၢ်, SAC ဒိၣ်ချ့သးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ်-(၅၄၆), အိၣ်လၢသးပၤဆုၤဝဲၤ လီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ်-(၁၂) စုဒုၣ်တီၤဖိလၢ, အသးဖိလၢအိၣ်ဖဲ ကိၣ်ကလုသးကလၢၣ်တဖၣ် ခးလီၤနါစိၤကျိဖးဒိၣ် (၁၂၀ မမ) ဆူ ကြၢ်တုၣ်ပူၤ, ဒီးဘၣ်ဒိဝဲ ဒီၤ ဘ---(၆၇နံၣ်)တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဘၣ်ဒိဝဲဒီးကျိဖးဒိၣ်က့ဝဲအလီၢ်ခိၣ် ပုၤလဲၤဆုၤအီၤဆူ ကြၢ်တုၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်လၢတၢ်ကူစါယါဘျါအဂီၢ်တဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢသနၣ်က့, မ့ၢ်လၢ ဒီၤ ဘ--- အံၤအိၣ်ဒီးသးတၢ်ဆါ ဒီးအဝဲဘၣ်ဒိဝဲဒီး အဃိအဝဲသံဝဲဒုၣ်ဖဲတၢ်ဆါဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လါမးရှး ၂၅သီ တုၤ ၂၆ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, SAC ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အဃိ, ကမ့ၢ်ဖိဘၣ်ဒိဝဲ ခဲလၢၣ် (၁၆) ဂၤ, သံဝဲ (၂) ဂၤ ဖဲကြၢ်တုၣ်ကီၢ်ဆၢပူၤ, ဒီး SAC ခးသံဝဲစ့ၢ်ကီးဝဲ သဝီဖိ (၁) ဂၤ ဖဲကြၢ်တုၣ်ကီၢ်ဆၢပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၢ်

ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျူတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤပၤတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံၣ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုၢ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.